

Siseministerium
Pikk 61
15065 Tallinn

Teie 12.03.2018 nr 1-6/1576-1

Meie 02.04.2018 nr 4/96

Arvamuse esitamine välismaalaste seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta

Lugupeetud Andres Anvelt!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) tänab Siseministeriumit võimaluse eest avaldada arvamust välismaalaste seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsuse kohta. Järgnevalt esitame oma seisukohad välismaalaste seaduse kavandatavate muudatuste kohta.

1. Sisserände piirarv

Kaubanduskoda juhib taaskord tähelepanu asjaolule, et ettevõtjate jaoks on välismaalaste seaduses kõige suuremaks kitsaskohaks sisserände piirarv, mis takistab Eesti ühiskonna arengusse panustavate välismaalaste Eestisse tööle tulemist. Probleemi tõsidusele viitab ka asjaolu, et 2018. aastaks ettenähtud piirarv täitus juba märtsis. Kuigi 1. juulist jõustuvad suure tõenäosusega mitmed muudatused seoses sisserände piirarvu regulatsiooniga ning tippspetsialistid vabastatakse piirarvu alt ka tagasiulatuvalt, ei ole need lahendused piisavad selleks, et leevendada sisserände piirarvu täitumisega seonduvat probleemi.

Kaubanduskoda jääb 15.03.2018 Siseministeriumile kirjaga nr 4/69 saadetud seisukohtade juurde ning teeb ettepaneku vabastada sisserände piirarvu alt välismaalased, kellele makstakse vähemalt 1,5-kordset Eesti keskmist palka ning välismaalased, kes tulevad Eestisse tööle kuni 2-aastase tähtajaga elamisloaga. Alternatiivina toetame lahendust, millega vabastatakse sisserände piirarvu alt välismaalased, kes töötavad usaldusväärse tööandja juures.

2. Peatöövõtja vastutus välismaalase ebaseadusliku töötamise puhul

Väljatöötamise kavatsus sisaldab muudatust, millega soovitakse välistada peatöövõtja osalemine riigihankes, kui peatöövõtja või alltöövõtja on rikkunud välismaalaste Eestis töötamise tingimusi või nad on tööle võtnud ebaseaduslikult riigis viibiva välismaalase.

Kaubanduskoda nõustub, et välismaalaste ebaseaduslik töötamine on aasta-aastalt suurenenud probleem, mis kahjustab ausat konkurentsiolukorda ning mille tõttu jääb riigil saamata maksutulu. Seetõttu toetame lahendust, et kui peatöövõtja on kasutanud ebaseaduslikku tööjõudu või on rikkunud välismaalaste Eestis töötamise tingimusi, siis kõrvaldatakse peatöövõtja riigihankest. Kuid samas peame vajalikuks rõhutada, et suures osas on probleemi tekitanud soovimatus lahendada sisserände piirarvu täitumisega seotud probleemi, mis on tinginud olukorra, kus oskustööjõudu üritatakse

Eestisse tuua erinevaid skeeme kasutades, mis kõik ei pruugi olla enam õiguspärasedki. Seetõttu on tekkinud olukord, kus põhiprobleemi lahendamata tõttu oleme sunnitud tegelema tagajärgedest tulenevate probleemidega. Kaubanduskoda ei pea sellist olukorda põhjendatuks.

Kaubanduskoda ei toeta väljatöötamise kavatsuses sisalduvat lahendust, et peatöövõtja hakkab vastutama ka alltöövõtjate eest. Juhime tähelepanu sellele, et peatöövõtjal puudub võimalus saada infot selle kohta, kas tema alltöövõtja on kasutanud ebaseaduslikku tööjõudu või rikkunud välismaalaste Eestis töötamise tingimusi

Kaubanduskoja hinnangul peaksid Tööinspeksioon, Politsei- ja Piirivalveamet ning Maksu- ja Tolliamet tegema omavahel tihedamat koostööd ning tõhustama järelevalvet välismaalaste seaduses sisalduvate tingimuste üle ning vajadusel ebaseaduslikult käituvaid tööandjaid ka sanktsioneerima. Leiame, et riik ei peaks oma järelevalve funktsioone panema peatöövõtjale või ettevõtjaile laiemalt.

Eelnevast tulenevalt ei toeta me muudatust, mille kohaselt hakkab peatöövõtja vastutama oma alltöövõtjate eest, sest peatöövõtjal ei ole võimalik kindlaks teha, kas tema alltöövõtjad on rikkunud välismaalaste seaduse tingimusi.

3. Kutsuja kohtused lähetatud töötaja puhul

Kaubanduskoda ei toeta välismaalaste seaduse muudatust, millega lühiajalise töötamise registreerimisel ja elamisloa töötamiseks taotlemisel lähetatud töötajale, on tööandja kohustused ja kutsuja kohustused sellel ettevõttel, kes on Eestis ja kelle juurde isik tööle lähetatakse. Kuna Eesti ettevõtja on töö tellija, mitte välismaalaste tööandja, siis ei peaks Eesti ettevõtja ka vastutama välismaalaste seaduses sätestatud tingimuste täitmise eest.

4. Töötukassa luba

Väljatöötamise kavatsusega soovitakse muuta Töötukassa loa regulatsiooni selliselt, et PPA kontrollib elamisloa menetluse käigus, kas töökohta, millele soovitakse välismaalast tööle võtta, ei ole võimalik täita töökohale esitatavatele kvalifikatsiooni- ja kutsenõuetele vastava Eesti kodaniku, Euroopa Liidu kodaniku ega Eestis elamisloa alusel elava välismaalasega ning töökoha täitmine välismaalasega on põhjendatud tööturu olukorda arvestades ning Eesti Töötukassa andmetele tuginedes. Vastava otsuse tegemisel tugineb PPA Töötukassa hinnangule. Juhul, kui elamisloa menetluse käigus selgub, et välismaalase tööle võtmine ei ole tööturu olukorda arvestades ning Eesti Töötukassa andmetele tuginedes põhjendatud, keeldutakse elamisloa andmisest.

Toetame põhimõtet, et Töötukassa loa andmine välismaalase tööle võtmiseks oleks tööandjale võimalikult vähekoormav ning haldusorganitele menetluse vaates mõistlikum. Samas oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet, et Töötukassa loa saamine käib väga kiiresti. Pigem kurdavad ettevõtjad selle üle, et PPA-l võtab liiga kaua aega elamisloa taotluse läbivaatamine. Seetõttu tekib meil küsimus, et kas PPA-le täiendava ülesande panemine ei pikenda elamisloa taotlemise protsessi, arvestades et PPA on juba praegu elamisloa taotlustega ülekoormatud.

5. Ajutiselt riigis viibivate välismaalaste elukoha registreerimine

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Toetame muudatust, millega lubatakse ajutise viibimisalusega Eestis viibivatel välismaalastel registreerida oma elukoht rahvastikuregistris.

6. Välismaalase isikukood

Oleme saanud ettevõtjatelt tagasisidet, et välismaalase isikukoodi saamise protsess võtab liiga kaua aega. See toob omakorda kaasa täiendava halduskoormuse ettevõtjale. Näiteks on esinenud juhtumeid, kus tööandja registreerib välismaalase töötamise ilma isikukoodita, kuid see kanne kehtib vaid viis päeva. Kui välismaalasele ei anta selle aja jooksul isikukoodi, peab tööandja kannet veel pikendama. Seetõttu teeme ettepaneku kiirendada isikukoodi väljastamise protsessi.

Loodame, et peate võimalikuks Kaubanduskoja ettepanekuid arvesse võtta.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Marko Udras marko.udras@koda.ee 6040070